

Földrajz tantárgy helyi tanterve

Készítette:

Célok és fejlesztési feladatok

A földrajztudomány a természeti és társadalmi-gazdasági környezet jelenségeit, folyamatait – a természet- és társadalomtudományok vizsgálati módszereire egyaránt építve – mutatja be, ezáltal sajátos helyet foglal el, és összekapcsolja a természet- és társadalomtudományokat. A tanítás során különös hangsúlyt kap, hogy a tanulók megértsék Földünk, mint egységes rendszer sérülékenységet, ahol az ember természeti és társadalmi lényként él, létezése és tevékenysége növekvő mértékben átalakítja, és ezzel veszélyezteti ennek a rendszernek az egyensúlyát, amelynek következményei az emberiség jelene és jövője szempontjából igen súlyosak is lehetnek. Szemléletformálásra képes, ezért kiemelkedően fontos szerepet tölt be a környezettudatosság kialakításában.

A földrajztanítás fontos feladata annak felismertetése és tudatosítása, hogy a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás és cselekvés az élhető jövő, a fenntartható környezet záloga. A Föld tűrőképességét veszélyeztető problémák felismertetése, a már észlelhető és várható következmények beláttatása, a lehetséges megoldások keresése és bemutatása döntő szerepet játszik a cselekvőképes, a környezetért felelősséggel tenni akaró magatartás kialakításában.

A térbeli társadalmi egyenlőtlenségek által kiváltott folyamatok földrajzi okainak és lehetséges természeti és társadalmi-gazdasági következményeinek bemutatása révén a földrajzoktatás hozzájárul az empatikus, problémamegoldó gondolkodás, illetve az érvek ütköztetésére épülő vitakultúra kialakulásához.

A földrajzoktatás a jelen folyamataira, történéseire és azok jövőbeli következményeire fókuszál, így hozzájárul az érdeklődés felkeltéséhez az aktuális, körülöttünk zajló társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok megismerése, megértése, megvitatása, továbbá a logikus érveken alapuló véleménynyilvánítás iránt. Napjaink társadalom földrajzi, vallásföldrajzi és etnikai földrajzi folyamatainak bemutatása révén a tantárgy hozzájárul a toleráns és etikus, egymás tiszteletét szem előtt tartó magatartás kialakulásához is.

A földrajz a helyi, regionális és globális gazdasági-pénzügyi folyamatok megismertetésével elősegíti a gazdasági élet eseményeiben eligazodó aktív, kreatív, rugalmas és vállalkozóképes állampolgári gondolkodás és viszonyulás kialakulását. Fontos feladatának tartja, hogy a mindennapi életben hasznosítható gazdasági és pénzügyi ismeretek bemutatásával hozzájáruljon az értő és felelős pénzügyi döntési képesség kialakításához. A tantárgy komplexitására, szintetizáló jellegére, a tantárgy által közvetített földrajzi-földtani, környezeti, gazdasági ismeretekre, gondolkodás- és szemléletmódra építve a tanulók ilyen irányú pályaelektációját is jelentősen támogatja.

A földrajz tantárgy tanítása a 2020-as Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákra épül.

A tanulás kompetenciái	információszerzés és feldolgozás készségének fejlesztéséhez, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek kritikus felhasználására, az önirányító és önfejlesztő tanulás képességének elsajátítására
A kommunikációs kompetenciák	ismeretközvetítő, illetve értékelési módszerek alkalmazásával a földrajztanítás segíti az anyanyelvi kommunikáció fejlődését. A földrajzi információk értelmezése során fejlődik a tanuló érvelésen alapuló egészséges vitakészsége
A digitális kompetenciák	digitális térképek, térinformatikai szoftverek alkalmazása, elemzések elvégzése, földrajzi összefüggések felismerése és megértése. Az adatok összegyűjtése és felhasználása mellett fontos feladatnak tartja az adatbázisok, információforrások értő szemléletének kialakítását, a tudatos felhasználóvá válás támogatását.
A matematikai, gondolkodási kompetenciák	lehetőség nyílik a gondolkodási készségek, elsősorban az elemzés, a rendszerezés, a valós vagy modellkísérleteken alapuló tapasztalást követő következtetés és problémamegoldás fejlesztésére. A földrajztanítás fontos célja az analógiás gondolkodás, a sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítási készségének fejlesztése.
A személyes és társas kapcsolati kompetenciák	A csoportos és interaktív munkamódszerek alkalmazása során lehetőség nyílik az egyéni és a kollektív felelősség tudatosítására. A kooperatív módszerek alkalmazása lehetővé teszi a tanuló szociális kompetenciáinak fejlesztését,
A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:	A világ társadalmi, kulturális sokszínűségének bemutatásával a földrajzoktatás segíti a kulturális értékek megismerését, emellett hozzájárul a kulturális identitás tudatosításához, a kreatív alkotások révén és önkifejezés képességének fejlődéséhez.
Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:	napjaink társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatainak megismerése nagymértékben hozzájárul a társadalmi-gazdasági élet eseményeiben történő eligazodáshoz, az innováció szerepének, a munkaerőpiac igényeinek megismeréséhez,

9–10. évfolyam

A 9–10. évfolyamos földrajz tananyag a természeti és társadalmi környezet összefüggéseivel, kölcsönhatásaival foglalkozik, és tudatosan épít az általános iskolában elsajátított földrajzi, természet- és társadalomtudományi ismeretekre. A középiskolai tananyag a múltból kiindulva a jelen folyamataira, jelenségeire és azok lehetséges jövőbeli következményeire összpontosít, építve a hagyományos és digitális térképi, grafikus és szöveges adatforrásokból megszerzhető információkra.

A középiskolai évfolyamok tananyaga a geoszférák természeti, társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatait állítja a középpontba, kiemelt hangsúlyt helyezve a térbeli folyamatok közötti összefüggésekre, kölcsönhatásokra. A 9. évfolyam feladata a kozmikus környezet, valamint a geoszférák természeti folyamatainak, törvényszerűségeinek megismertetése és megértetése, a tananyag-feldolgozás fókuszába állítva a folyamatok összefüggéseinek és hatásmechanizmusainak bemutatását, a földrajzi eredetű veszélyek és kockázatok felismerését, illetve a természeti erőforrások és a társadalmi-gazdasági folyamatok közti kapcsolatok feltárását. A 10. évfolyam kiemelt feladata a 21. század jellemző társadalmi és gazdasági folyamatainak, a mindinkább globális léptékben szerveződő világgazdaság térbeli sajátosságainak feltárása a tanulók előtt. Ugyancsak a tantárgy feladata ezen az évfolyamon az egész bolygónk jövőjét meghatározó természet-, társadalom- és gazdaságföldrajzi okokra visszavezethető problémák, veszélyhelyzetek összefüggésekben történő bemutatása, a mind nagyobb mértékű fogyasztás és a fenntarthatóság között feszülő ellentétek problémaközpontú feldolgozása, illetve az egyéni szerepvállalás és fontosságának felismertetése.

A földrajzoktatás ebben a képzési szakaszban is fontosnak tartja a tananyag feldolgozása során elsajátított földrajzi tudás és a mindennapi élet történései, döntéshelyzetei közötti kapcsolatok bemutatását. Tudatosan épít a tanulók más forrásokból (média, világháló, utazások stb.) megszerzett földrajzi ismereteinek és a korábbi évfolyamokon kialakított készségek, képességek és saját tapasztalatok tanórai alkalmazására.

A középiskolai földrajzoktatás komplex és szemléletformáló ismeretanyaga révén segíti a tanuló pályaválasztását, eligazodását a munka világában. Fontos szerepet játszik abban, hogy a tanuló felnőtt élete során reálisan tudja értékelni a természeti veszélyeket és környezeti kockázatokat, ezzel összefüggésben tudjon helyes döntést hozni. Kialakítja a tanulóban a földrajzi problémák iránti érzékenységet. A földrajzoktatás ahhoz is hozzájárul, hogy az iskolából kilépő tanuló képes legyen felelős döntéshozatalra. A 9–10. évfolyamon a természet- és társadalom földrajzi folyamatok közti kapcsolatrendszerek bemutatása révén továbbra is kiemelt feladat az analízis és szintetizáló földrajzi gondolkodás tudatos fejlesztése, a tanulók ismereteinek rendszerezése. További kiemelt feladat az egyéni és közösségi felelősségvállalás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint a felelős döntéshozatal fejlesztése. A 9. és 10. évfolyamos földrajz tananyag témaköreinek feldolgozása során a tanuló földrajzi tartalmú adatok, információk alapján következtetéseket von le, tendenciákat ismer fel és várható következményeket (prognózist) fogalmaz meg, és eltéréseket, különböző szempontok alapján rendszerezi azokat, földrajzi megfigyelést, vizsgálatot, kísérletet tervez és valósít meg, az eredményeket értelmezi. A földrajzi tartalmú információszerzés és feldolgozás során a digitális eszközöket használ, földrajzi tartalmú szövegeket, képi információhordozókat dolgoz fel, bemutat és értelmez földrajzi jelenségeket, folyamatokat, törvényszerűségeket, összefüggéseket.

A 9.- 10. évfolyamon a földrajz tantárgy alapóraszámja: 102 óra.

A HETI ÉS ÉVES ÓRASZÁMOK

	Kerettantervi ajánlás heti óraszám	A tantárgy éves óraszámja	Helyi tanterv tantárgy heti óraszámja	A tantárgy éves óraszámja
9. évfolyam	2	72	2	72
10. évfolyam	1	36	1	36

Témakörök	Az órák felhasználása				
	Kerettantervi ajánlás	Új ismeretek	Gyakorlati óra ^{***}	Ismétlés, összefoglalás, számonkérés	Összes óraszám
I. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	6	5	1	2	8
II. A kőzetburok	11	8	1	2	11
III. A légkör	9	7	1	2	10
IV. A vízburok	7	7	0	2	9
V. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	15	12	1	2	15
VI. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	7	5	0	2	7
VII. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	14	8	1	1	10
VIII. Év végi ismétlés	0	0	1	1	2
Összesen		52	6	14	72

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p>I. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben</p>	<p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek összehasonlításával, valamint a segítségükkel történő környezeti változások megfigyelésével és elemzésével az analízáló és szintetizáló, valamint a problémaközpontú gondolkodás fejlesztése, földrajzi térben való tájékozódás – A témakörhöz kapcsolódó online, szabad felhasználású szoftverek órai, frontális vagy csoportmunka keretek között és önálló munkában történő alkalmazásával műholdfelvételek, GPS és szerepük a mindennapi életben) a digitális kompetencia és a szociális készségek fejlesztése – A csillagászati és időszámítási feladatok elvégzésével a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése, időbeli léptékek fejlesztése – A Világegyetem és a Naprendszer jellemzőinek ismeretével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése, bolygótípusok jellemzése – A naptevékenység és a Föld mozgásainak részletes ismerete révén az analízáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A csillagászáttal kapcsolatos újdonságok (cikkek, hírek) önálló feldolgozása kapcsán az értékelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld helye a Naprendszerben, a Föld mozgásai és ennek földrajzi következményei – A naptevékenység földi hatásai, a napenergia hasznosítási lehetőségei 	<p>Naprendszer, Világegyetem, Tejútrendszer, csillag, Föld-típusú bolygó (kőzetbolygó), Jupiter-típusú bolygó (gázbolygó), holdfázisok, nap- és holdfogyatkozás, naptevékenység, napenergia, helymeghatározás, helyi idő, zónaidő, időzóna</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A különböző típusú térképek és műholdfelvételek összehasonlítása irányított szempontok alapján grafikus rendszerező segítségével pármunkában – Az égbolt felfedezése, a Naprendszer bolygóinak, holdjainak, illetve csillagképeinek tanulmányozása okostelefonos alkalmazások vagy online, szabad felhasználású szoftverek segítségével – Föld körüli utazás 3D-ben műholdfelvételek segítségével, illetve 3D modellek, vizualizációk tanulmányozása – Animációk keresése az interneten a Föld és a Hold mozgásairól – A Nap, a Hold és a Föld mozgásainak, valamint Kepler törvényeinek testmodellézése – Képzeltbeli interjú készítése egy ismert bolygóról jött idegennel pármunkában – A hétköznapi életben hasznosítható (pl. külföldi utazás tervezésekor felmerülő) időszámítási feladatok megoldása – Prezentáció készítése a műholdfelvételek gyakorlati hasznosításának bemutatására

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p>II. A kőzetburok</p>	<p>11</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A földtani folyamatok, kockázatok és veszélyek ismeretével a problémamegoldó, analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásainak és alkalmazási módjainak ismeretével a földrajzi térszemlélet, a rendszerben való gondolkodás és a környezettudatos, fenntarthatóságra törekvő magatartás fejlesztése – A lemeztektonika folyamatát bemutató ábrák, modellek és animációk elemzésével az ábraelemző képesség, a logikus gondolkodás fejlesztése – A földrengések folyamatát (okai, következményei, kármegelőzési lehetőségek) bemutató forrásszövegek feldolgozásával a szövegértési és -elemző képesség, valamint a mérlegelő gondolkodás és véleményalkotás fejlesztése – A Föld felépítésének törvényszerűségei – Lemeztektonika és az azt kísérő folyamatok (földrengések, vulkanizmus, hegységképződés), összefüggéseik 	<p>geoszféra, geotermikus energia, kőzetlemez, lemeztektonika, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, magma, láva, vulkáni utóműködés, földkéreg, földköpeny, földmag, kőzetburok, mélytengeri árok, óceánközépi hátság, gyűrődés, vetődés, hegységrendszer, cunami, ásvány, magmás, üledékes, átalakult kőzet, ásványi nyersanyag, érc, homok, lösz, mészkő, bazalt, gránit, homokkő, kvarc, kalcit, kősó, lignit, kőszén, kőolaj, földgáz, bauxit</p> <p>Afrikai-lemez, Antarktisz-lemez, Ausztrál–Indiai-lemez, Csendes-óceáni-lemez, Dél-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Képzletbeli tudósítás írása pl. a Föld belsejéből, egy kőzetlemez pereméről – Empátiagyakorlat: Mit érezhetnek és mit tehetnek az emberek földrengéskor, vulkánkitöréskor, cunami esetén? – A kontinentális és az óceáni kéreg összehasonlító táblázatának készítése – Gondolattérkép készítése a lemezmozgások következményeiről – Szövegalámondás készítése virtuális sétához, pl. a Yellowstone parkban, Izlandon vagy az Afrikai törésvonal és árokrendszer mentén – Projektfeladat: ásvány- és kőzetgyűjtemény (virtuális is lehet) készítése, feliratozás készítése az egyes kőzetekhez – A vulkáni utóműködés hazai előfordulásainak összegyűjtése az internet segítségével, majd csoportosítása a tanult szempontok alapján – Hírfigyelés: hazai és nemzetközi hírek keresése és elemzése aktuális földtani folyamatok, kockázatok és veszélyek témakörében

		<ul style="list-style-type: none"> - A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásai és alkalmazkodási stratégiák (geotermikus energia hasznosítása, földtani kockázatok és veszélyek) - Alapvető ásványok és kőzetek felismerése, egyszerű vizsgálata és gazdasági hasznosításaik, a bányászott nyersanyagok 21. századi hasznosítási trendjei 	<p>amerikai-lemez, Észak-amerikai-lemez, Eurázsiai-lemez, Fülöp-lemez (Filippínó-lemez), Nasca-lemez (Nazca-lemez); Japán-árok, Mariana-árok; Eurázsiai-hegységrendszer, Kaledóniai-hegységrendszer, Pacifikus-hegységrendszer, Variszkuszi-hegységrendszer;</p> <p>Etna, Mount St. Helens, Popocatépetl, Vezúv</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázó és folyamatábrák, modellek, egyszerű animációk készítése, illetve elemzése a lemeztectonikával kapcsolatban - Vigyázat, tévképzet! A témához kapcsolódó tudományos-fantasztikus filmrészletek megtekintése és a tudományos szempontból hibás ábrázolások megkeresése
--	--	---	---	---

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p>III. A légkör</p>	<p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az időjárás és az éghajlat közti különbségek és jellemzőik ismeretével a logikai és a rendszerben való gondolkodás fejlesztése , Időjárási jelenségek értelmezése – műholdfelvételek online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A légkör egyszerű kísérletek elvégzésének, adott szempontok megfigyelése és értelmezése – Az éghajlatváltozás globális és lokális okainak, következményeinek (ózonréteg elvékonyodása, savas esők, éghajlatváltozás, szmog) mérsékelhetőségének ismeretével a rendszerben való gondolkodás, az egyéni és közösségi felelősségvállalás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint a felelős döntéshozatal fejlesztése, alkalmazkodási módok Magyarországon – hagyományos és online forrásszövegek elemzése és szóbeli értékelése kapcsán a szövegértési, kommunikációs és digitális kompetencia fejlesztése – A légkör szerkezete, fizikai és kémiai jellemzői – A levegő felmelegedése és befolyásoló tényezői – Légköri folyamatok, (felhő- és csapadékképződés, légköri képződmények: ciklon, anticiklon, trópusi ciklonok, időjárási frontok), Földi légkörzés, monszunszelek, megújuló energiák-nap, szél – Időjárási szélsőségek (pl.: tornádó, jégeső, aszály) 	<p>troposzféra, sztratoszféra, üvegházhatás, üvegházgázok, izoterma, izobár, szél, ózonréteg, melegfront, hidegfront, ciklon, anticiklon, felhő- és csapadékképződés csapadékfajták, időjárás-előrejelzés, globális felmelegedés, passzátszél, nyugati(as) szél, sarki szél, tájfun, monszunszél, savas eső, tornádó, hurrikán, aszály, napenergia, szélenergia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Szimulációs gyakorlat: időjárás-jelentés és prognózis készítése műholdfelvételek – Légköri jelenségek tanórai vizsgálata okostelefonos alkalmazás használatával, Egyszerű légköri kísérletek elvégzése, – Projektfeladat: időjárás-megfigyelés – saját meteorológiai mérések rögzítése, az adatok ábrázolása , számolási feladatok elvégzése – Az éghajlatváltozással, időjárási veszélyhelyzetekkel kapcsolatos írott és online forrásszövegek elemzése, szóbeli értékelése, reflektálás, saját vélemény megfogalmazása – Ötletbörze – „klímamentő” ötletek gyűjtése – környezettudatosság: megújuló energiák hasznosítása a mindennapi életben – Helyzetgyakorlat: helyes viselkedés szélsőséges időjárási helyzetekben – Projektfeladat: helyi környezetvédelmi akciók tervezése – Hírfigyelés és beszámoló készítése a légkör globális és lokális változásaival és aktuális problémáival kapcsolatban – Tanórai vita: Már érezzük? – Az éghajlatváltozás hatása Magyarországon

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p>IV.</p> <p>A vízburok</p>	<p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A vízburok témakörével kapcsolatos ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásának erősítése, ezáltal az analízis és szintetizálás gondolkodás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint az egyéni és közösségi felelősség fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésével, adott szempontok szerinti megfigyelésével és értelmezésével a levegőburok és a vízburok összefüggéseinek igazolása, rendszerszerű gondolkodás fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online hírek, cikkek elemzése kapcsán a mérlegelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld vízkészlete, a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusai és azok jellemzői – A víz mint erőforrás: a gazdasági és társadalmi folyamatokat befolyásoló szerepe (ivóvízkészlet, vízenergia, ipartelepítő tényező, mezőgazdaság, migráció) – A vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek (belvíz, árvíz), a vízkészlet mennyiségi és minőségi védelme 	<p>Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger, Adriai-tenger, Balti-tenger, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Japán-tenger, , Mexikói-öböl, Perzsa -öböl, Vörös-tenger, Aral-tó, Bajkál-tó, Balaton, Boden-tó, Csád-tó, Fertő, Garda-tó, Genfi-tó, Gyilkos-tó, Hévízi-tó, Holt-tenger, Ladoga-tó, Nagy-tavak, Szelidi-tó, Szent Anna-tó, Tanganyika-tó, Tisza-tó, Velencei-tó, Viktória-tó, Duna–Majna–Rajna vízi út, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szezi-csatorna Amazonas, Colorado, Duna, Elba, Jangce, Kongó, Mississippi, Ob, Pó, Rajna, Sárga-folyó, Temze, Volga, Észak-atlanti áramlás, Golf-áramlás, Labrador-áramlás, Humboldt-áramlás</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Projektfeladat: vízfogyasztási szokások felmérése, egyéni és közösségi vízlábnyom kiszámítása – víztakarékossági javaslatok megfogalmazása – A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online média híreinek értelmezése, reflektálás, saját vélemény megfogalmazása – A felszíni és felszín alatti vizek főbb típusainak és azok jellemzőinek összefoglalása gondolattérkép elkészítésével – Projektfeladat: A víz világnapja alkalmából iskolai rendezvény programjának összeállítása, a program lebonyolítása – Ötletbörze – Légy tudatos vízhasználó! Vízkímélő praktikák gyűjtése – A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzése, az eredmények értelmezése

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p>V.</p> <p>A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései</p>	<p>15</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A geoszférák egymással kölcsönösen összefüggő folyamatainak komplex elemzésével a rendszerben történő gondolkodás, az analizáló, szintetizáló és logikai gondolkodás fejlesztése - szakaszaihoz kötődő, földtörténeti események bemutatása - A természeti és társadalmi tényezők kölcsönhatásának ismerete által a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése - Az egyes geoszférák folyamataihoz, jelenségeihez kapcsolódó veszélyek, megfelelő reagálás elsajátítása - Egyszerű talajtani kísérletek értelmezésével és a geoszférák rendszerébe történő illesztésével a logikus és rendszerben történő gondolkodás fejlesztése - A talajképződés az éghajlati, hidrológiai, földtani és domborzati tényezők kölcsönhatásának tükrében - A talajok jelentősége, talajpusztulás és talajvédelem - A külső erők felszínformálása (víz, szél, jég) - Az ember felszínformáló tevékenysége - Egyes kőzetekhez kapcsolódó felszínformáló folyamatok - Karsztosodás, a karsztok és turisztikai jelentősége - A földrajzi övezetesség: a tipikus éghajlati övek elhelyezkedése, jellemzői, függőleges övezetesség ek - A természeti és társadalmi környezet jellemző kölcsönhatásai az egyes földrajzi övezetekben 	<p>földtörténeti idő, kormeghatározás, jégkorszak, külső erők, belső erők, aprózódás, mállás, zonális talaj, azonális talaj, humusz, talajszennyezés, talajerózió, magas part, lapos part, turzás, lagúna, meder, hordalékszállítás, sodorvonal, szurdok, sziget, zátony, árvízvédelem, villámáradás, karsztjelenség, karsztformák, gleccser, jégtakaró, moréna, fjord, erdőhatár, hóhatár, szoláris és valódi éghajlati függőleges övezetesség</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Földtörténeti eseménysorok elemzése pl. logikai láncok alkotásával, Logikai kapcsolatok keresése, halmazképzés - idővonal vagy földtörténeti óra készítése - A Föld több különböző pontjának éghajlatáról készült diagramok tanulmányozása, az övek összehasonlító jellemzéséhez elemzési algoritmus kialakítása, diagramok és képek párosítása - Az egyes geoszférák folyamataihoz, jelenségeihez kapcsolódó veszélyek, a hozzájuk kapcsolódó teendők csoportosítása - Képzletbeli levélírás pl. az amazonasi esőerdők védelmében az illetékeseknek - Az elsivatagosodás problémaalapú megbeszélése - Egyszerű talajtani kísérletek elvégzése, a talajvédelem fontosságának igazolása - Tanulói kísérletek megtervezése és kivitelezése a külső erők munkájáról - A földrajzi övezetesség rendszerének ábrázolása jelmagyarázat és színkód segítségével egy képzletbeli földrészen - A Föld különböző hegységeiben lévő magassági növényövek összehasonlítása,

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
VI. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	7	<ul style="list-style-type: none"> – Aktuális demográfiai adatok elemzésével és a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A demográfiai szakaszok jellemzői, a népességszám és a korösszetétel következményeinek elemzésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – A 21. század jellemző népességföldrajzi folyamatainak – pl. elvándorlás, városba áramlás, migráció – térbeli vonatkozásai, okainak és összefüggéseinek feltárása – A világ nyelvi, vallási és kulturális sokszínűsége – a kulturális identitás és a kulturális globalizáció földrajzi összefüggései – A településtípusok szerepének átalakulása – tanya (farm), falu, város kapcsolatának bemutatása – A Föld népességszámának növekedéséből, a területi különbségekből adódó globális problémák bemutatása, a kedvezőtlen következmények mérséklési lehetőségeinek feltárása – A nagyvárosok növekedésének környezeti következményei, ezek mérséklésének lehetőségei, a felelős környezeti szemlélet erősítése – Nyitottság az egyes térségek demográfiai eredetű problémái iránt, felelős véleményalkotás 	a népesedési átmenet szakaszai, természetes szaporodás, népességrobbanás, népsűrűség, korfa, korszerkezet, világvallás, világnyelv, tanya, farm, falu, város, agglomeráció, világváros (globális város), urbanizáció (városodás, városiasodás), technopolisz, városszerkezet BosWash megalopolisz, Jeruzsálem, Mekka, Vatikán	<ul style="list-style-type: none"> – Adatgyűjtés és az adatok ábrázolása a saját település és megye, valamint az ország demográfiai adatainak alakulásáról, a tendenciák megfogalmazása – Korfaelemzés – a lakóhely, megye, ország pl. a KSH interaktív korfái segítségével – Az egyes országok, régiók eltérő demográfiai trendjeinek megismerése internetes alkalmazások segítségével – Projektfeladat: bemutató – pl. prezentáció, kiállítás – készítése az emberiség nyelvi, vallási és kulturális sokszínűségének bemutatására – Szeretsz a saját településeden élni? – a lakóhely értékelése a vélemények rendszerezése csoportmunkában – A lakóhely településszerkezetének bemutatása fényképfelvételek alapján, javaslatok megfogalmazása a település fejlesztésére – A nagyvárosi élet előnyeinek és hátrányainak rendszerező, összegző bemutatása városlakókkal készített képzeletbeli vagy valós interjúk alapján – Különböző településfejlődési utak elemzése logikai láncok alkotásával

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p>VII. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái</p>	<p>10.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A földrajzi eredetű helyi, regionális és globális természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti veszélyhelyzetek kialakulásának magyarázata és megértése alapján az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – A geoszféra által okozott környezetkárosító hatások rendszerezése és a folyamatok kölcsönhatásainak bemutatása alapján a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – A természetkárosítás és a természeti, illetve környezeti katasztrófák társadalmi következményeinek bemutatásával a veszélyek és kockázatok reális értékelési képességének kialakítása és fejlesztése – A környezetkárosítás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának és a lokális szennyeződés globális következményeinek komplex értelmezése, a hatásaikra való felkészülés és védekezés képességének kialakítása és fejlesztése – A globális problémákhoz vezető, Földünkön egy időben jelen lévő, különböző természeti és társadalmi-gazdasági eredetű folyamatok értelmezése, összefüggései, mérséklésük lehetséges módjai és azok nehézségei – Az energiahatékony, az energia- és nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás és életvitel 	<p>globális probléma, környezeti katasztrófa, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom, túlfogyasztás, tudatos fogyasztói magatartás, fogyasztóvédelem, energiatudatosság, vízlábnyom, ENSZ, UNESCO, WHO, elszivatagosodás, ózonritkulás, savas csapadék, globális klímaváltozás, népességrobbanás</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Képek, leírások alapján környezeti problémák felismerése, kialakulásuk magyarázata, mérséklésük lehetőségeinek megfogalmazása – Rajz, leírás készítése Milyen lesz a lakóhelyed 20 év múlva? címmel. Az elkészült alkotás értelmező bemutatása (Miért rajzoltam/írtam ezt? – ok-okozati viszonyok, tendenciák feltárása) – Mit tehet egy középiskolás a fenntarthatóság érdekében? – ötletbörze, a javaslatok rendszerezése, megvitatása – Figyelemfelhívó plakátok készítése az ételmiszer-pazarlásról és ételmiszerhiányról, a tudatos fogyasztói magatartás fontosságáról – A geoszféra által okozott környezetkárosító hatások rendszerezése gondolattérképen – Közvélemény-kutatás a tudatos fogyasztói (ételmiszer-, nyersanyag-, energiafogyasztás) magatartás fontosságáról, lehetőségeiről, az eredmények kiértékelése, a tanulói vélemények ütköztetése – Drámajáték, helyzetgyakorlat: vádirat és védőbeszéd készítése egy választott környezeti téma tárgyalására – A fogalmak (pl. ökológiai lábnyom, tudatos fogyasztói magatartás, fogyasztóvédelem, energiatudatosság, vízlábnyom)

		<p>szemléletének megismerésével a környezettudatos állampolgári magatartás megalapozása</p> <ul style="list-style-type: none"> - A fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói közösség jellemzőinek bemutatásával a tudatos fogyasztóvá válás fejlesztése - A hagyományos és elektronikus vásárlás fogyasztóvédelmi szempontú összevetése - A környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezetek, a nemzetközi összefogás szükségessége - A fenntartható gazdaság, a fenntartható gazdálkodás jellemzőinek bemutatásával a fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése - Az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségei, a tevékeny közreműködés példái a környezet védelme érdekében 		<p>értelmezéséhez szöveges és vizuális magyarázatok készítése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az egészségmegőrzéshez szükséges szemléletmód fejlesztése kortárs előadókkal - Ötletgyár a környezeti veszélyek elkerülésére, meglévő problémák hatásának mérséklésére (pl. óceáni szemétfolt, olajszivárgás, bányatűz, erdőirtás, rovarinvázió) - Ötletbörze: példák az energia- és nyersanyag-takarékos gazdálkodására, életvitelre - Saját és családi tapasztalatok alapján érvelés a hagyományos és az elektronikus vásárlás mellett, fogyasztóvédelmi szempontok figyelembevételével - A környezetvédelemmel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek névjegykártyájának elkészítése, fő tevékenységük összegyűjtése - Virtuális séta ökogazdaságban és ökoházban, a látottak közös megbeszélése, véleményütköztetés - Az ökológiai lábnyom kiszámítása pármunkában, internetes kalkulátorokkal - Az édesvíz szerepének, gazdasági jelentőségének bemutatása kooperatív módszerekkel (a víz szerepe az ember életében, a víz felhasználásának időbeli és térbeli változása, vízhiány mint konfliktusforrás) - Vita a fenntartható gazdaságról
--	--	--	--	--

10. évfolyam : heti 1 óra összesen 36 óra

témakörök	Az órák felhasználása				
	Kerettantervi ajánlás	Új ismeretek	Gyakorlati óra***	Ismétlés, összefoglalás, számonkérés	Összes óraszám
I. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	17	15	1	2	18
II. Magyarország és a Kárpát-medence a 21. században	9	6	1	2	9
III. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	7	5	1	1	7
IV. Év végi ismétlés				2	2
Összesen		26	3	7	36

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p>I. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig</p>	<p>18</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlításával, a fejlettség területi különbségeinek elemzésével földrajzi problémák iránti érzékenység kialakítása, az azokra történő reflektálás képességének fejlesztése – okainak elemzése alapján az értékelő gondolkodás fejlesztése – A gazdaság szerveződését befolyásoló telepítő tényezők változó szerepének, a gazdaság gyors térbeli átalakulásának bemutatásával a komplex gondolkodás képességének fejlesztése – A gazdasági szektorok világgazdaságban betöltött szerepének bemutatásával a komplex gondolkodás képességének fejlesztése – A piacgazdaság kialakulásának és működésének bemutatásával a mindennapi életben hasznosítható gazdasági, pénzügyi és vállalkozói ismeretek és képességek kialakítása és fejlesztése – A gazdasági integrációk és a regionális együttműködések elemzésével az összefüggésekben gondolkodás képességének fejlesztése 	<p>GDP, GNI, gazdasági szektorok, telepítő tényező, piacgazdaság, munkamegosztás, transznacionális vállalat, beruházás, innováció, működtetőke, centrum, félperiféria, periféria, újonnan iparosodott országok, BRICS országok, ipari park, robotizáció</p> <p>Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Svájc, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna</p> <p>Bécs, Berlin, Bern, Birmingham, Brüsszel, Bukarest, Dublin, Frankfurt, Genf, Hága, Helsinki, Kijev, Koppenhága, Lisszabon, Ljubljana, London, Luxembourg, Madrid, Manchester, Marseille, Milánó, Moszkva, München, Oslo, Párizs, Prága, Riga, Róma, Rotterdam, Stockholm, Strasbourg,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlítása, elemzése adatsorok, tematikus térképek segítségével – A tanulók által kiválasztott termék előállításához megfelelő telephely keresése, a szükséges telepítő tényezők listázása kooperatív munkában – A piac működési elveit bemutató helyzetgyakorlat a termelő, a fogyasztó és a közvetítő szemszögéből – Egy ismert transznacionális vállalat működési modelljének elkészítése – Esettanulmány elkészítése a térségben megvalósult zöld-vagy barnamezős beruházásokról – Az integrálódás fokozatainak ábrázolása piramisábrán – Logikai lánc alkotása a nemzetközi szintű munkamegosztást kialakító okokról és következményekről

	<ul style="list-style-type: none"> – A nemzetközi szintű munkamegosztást kialakító okok és következmények értelmezésével a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A globális világ kialakulásának és működésének feltételei, jellemző vonásai – A globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás fejlesztése – A világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések legfontosabb jellemzői – A centrum- és perifériatérsegek kapcsolatrendszerének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – Az amerikai, az európai és az ázsiai erőter meghatározó jelentőségű országainak, szerepe a globális világban – A világgazdaság újonnan iparosodó térségeinek bemutatása, a fejlődés tényezőinek elemzése – Egyedi fejlődési utak a sajátos szerepkörrel rendelkező országok példáján – A periféria társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzői a felzárkózás nehézségei – Más kultúrájának megismerése iránti érdeklődés felkeltése, a különböző kultúrák iránti tolerancia fejlesztése 	<p>Stuttgart, Szentpétervár, Szófia, Tallinn, Torino, Trieszt, Varsó, Velence, Vilnius, Volgograd, Zágráb, Zürich</p> <p>Közép-angliai iparvidék, olasz ipari háromszög, Randstad, Ruhr-vidék</p> <p>Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria, Algéria, Tunézia Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó</p> <p>Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó, Venezuela, Panama, Chile, Kolumbia Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC, Atlanta, Dallas, Seattle, Santiago, Bogotá</p> <p>Ausztrália, Új-Zéland Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington</p> <p>Egyesült Arab Emírségek, Dél-Korea (Koreai Köztársaság), Fülöp-szigetek, India, Indonézia, Irak, Irán, Izrael, Japán, Kazahsztán, Kína, Kuvait, Malajzia, Szaúd-Arábia, Thaiföld, Törökország Ankara, Bagdad, Bangkok, Kalkutta, Hongkong, Isztambul, Jakarta, Jeruzsálem, Manila, Mekka, Osaka, Peking, Rijád, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Teherán, Tel Aviv-Jaffa, Tokió, Újdelhi</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az amerikai, az európai és az ázsiai erőter gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepét alátámasztó adatsorok összehasonlító elemzése – A centrum- és perifériatérsegek, a világgazdaság újonnan iparosodó térségeinek komplex bemutatása infografika segítségével, kooperatív tanulási módszer alkalmazásával – Szemléletes ábra, térképábrák készítése a centrum- és perifériaországok kapcsolatrendszerének bemutatására – Különböző típusú bemutatók készítésével más társadalmak kultúrájának megismertetése, pl. zenei válogatás készítése, étlap összeállítás, ünnepek és szokások bemutatása – A globalizáció pozitív és negatív hatásainak megvitatása és összegzése
--	--	---	--

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p align="center">II. Magyarország és a Kárpát-medence a 21. században</p>	<p align="center">9</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Adatok elemzésével és összehasonlításával értékeli Magyarország társadalmi-gazdasági szerepét annak szűkebb és tágabb nemzetközi környezetében, a Kárpát-medencében és az Európai Unióban – Magyarország természeti-társadalmi értékeinek bemutatásával és rendszerezésével a nemzeti identitás erősítése – Aktuális társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatásával és rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás fejlesztése – A régiók jellemzőinek összehasonlításával a tanulók aktív közreműködésén, munkáltatásán alapuló tudásépítés fejlesztése (Budapest és az agglomeráció, Észak- és Dél-Alföld régió, Középhegységi régiók, Nyugat- és Dél-Dunántúl régió) 	<p>régió, idegenforgalmi régió, ipari park, logisztikai központ, agglomerálódó térség, területi fejlettségi különbség, eurorégió <i>megyék</i> Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Békéscsaba, Budapest, Bük, Debrecen, Dunaújváros, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Hegyeshalom, Hévíz, Hódmezővásárhely, Győr Hollókő, Jászberény, Kalocsa, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Makó, Miskolc, Mohács, Nagykanizsa, Nyíregyháza, Orosháza, Ózd, Paks, Pannonhalma, Pécs, Salgótarján, Sárospatak, Siófok, Sopron, Százhalombatta, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szentendre, Szentgotthárd, Szolnok, Szombathely, Tata, Tatabánya, Tihany, Tiszaújváros, Vác, Várpalota, Veszprém, Visegrád, Visonta, Záhony, Zalaegerszeg, Zalakaros</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Projektfeladat: külföldieknek szóló, országimázs-összeállítás forgatókönyvének megtervezése és elkészítése – Interjú szülőkkel, nagyszülőkkel megadott szempontok alapján Milyen volt az élet az 1980-as években? címmel – Bírósági tárgyalás – helyzetgyakorlat különböző környezeti katasztrófához kapcsolódó témákban, pl.: vörösiszap-katasztrófa, , ciánszennyezés a Tiszán – Környezettudatos energiastratégia kidolgozása szakértői csoportok kialakításával – Projektfeladat: öröm- és bánattérkép készítése a megye, a régió rendezett, fejlődő és pusztuló, leszakadó területeiről – Nyomtatott és online cikkek, alapján az aktuális társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatása, saját vélemény megfogalmazása – A régiók jellemzőinek összehasonlítása, a területi fejlettségi különbségek okainak és következményeinek, a felzárkózási lehetőségek bemutatása kooperatív módszerek alkalmazásával – Az európai uniós tagság hatása a Kárpát-medencei magyarságra – adatok közös értelmezése, illetve szemléletes bemutatása

Témakör	Óra szám	Tartalom	Fogalmak	Taneszközök és javasolt tevékenységek
<p>III.A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban</p>	<p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Aktuális gazdasági, pénzügyi adatsorok elemzésével, értelmezésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális pénzügyi hírekre történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A mindennapi életből adódó pénzügyi döntéshelyzetek értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – Az aktuális pénzügyi helyzetben elérhető befektetési lehetőségek összevetése az előnyök és a lehetséges veszélyek (befektetési háromszög) bemutatásával a felelős pénzügyi gondolkodás fejlesztése érdekében – A személyes pénzügyi döntésekkel kapcsolatos témák feldolgozása során az aktív pénzügyi gondolkodás, illetve a vitakészség fejlesztése – A működőtőke és a pénztőke mozgásának, világgazdasági szerepének összehasonlítása – Konkrét, az életkori sajátosságnak megfelelő tevékenységekhez költségvetés készítése, A hitelfelvétel és a fejlesztés, illetve az eladósodási kockázat összefüggéseinek bemutatása, a mindennapok példái alapján, az egyén és a nemzetgazdaságok szintjén – A globalizáció és a globális pénzügyi krízisek kialakulásának összefüggései 	<p>működőtőke, pénztőke, befektetés, vállalkozás, részvény, kötvény, fix és változó kamatozású hitel, kamat, hozam, kockázat, lekötöttség (likviditás), adósságcsapda, infláció, költségvetés, BUX-index, Dow Jones-index, THM, EBKM, IMF, Világbank, állami és EU-támogatás, támogatott hitel, önerő</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Aktuális banki adatok, tájékoztatók segítségével pénzügyi döntéshelyzetek szimulálása (pl. folyószámlanyitás, személyi kölcsön vagy lakáshitel felvétele, lakáscélú megtakarítás vállalása) – Beszélgetés vagy helyzetgyakorlat a biztonságos pénz- és bankkártyahasználatról, tájékozódás elektronikus kiadványok segítségével – Hogyan jut el egy globális termék (pl. személyautó) a fogyasztóhoz? A folyamat bemutatása szimulációs gyakorlat keretében – Helyzetgyakorlat: egy nagyobb pénzösszeg – pl. lottónyeremény vagy családi örökség – befektetési lehetőségeinek mérlegelése – Online betekintés a tőzsde világába, szimulációs gyakorlat a tőzsde működésének bemutatására – Pénzügyi oktatófilmek segítségével a hétköznapiakban hasznosítható tudás szerzése, – Egy diákvállalkozás indításának lehetőségei, mérlegelő elemzés készítése – Egy képzeletbeli vállalkozás üzleti tervének elkészítése és bemutatása csoportmunkában – A működőtőke-befektetés térbeli jellemzőinek bemutatása, a hazánkba érkező tőke területi, gazdasági és szektoronkénti megoszlásának jellemzése, következtetések levonása

